

Udkast til tale til brug for mødet i Folketingets Retsudvalg den 26. maj 2011 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2011

[Indledning]

Den 9.-10. juni afholdes der rådsmøde om retlige og indre anliggender i Luxembourg.

Udvalget har modtaget et samlenotat om sagerne på rådsmødet, og jeg kan oplyse, at alle sagerne forelægges til orientering, men punkt 9 vil i næste uge i Europaudvalget blive forelagt med henblik på forhandlingsmandat.

Rådsmødet er det tredje og sidste formelle rådsmøde under ungarsk formandskab, og der er ganske mange punkter på dagsordenen. Dagsordenen er dog løbende blevet væsentligt ændret i forhold til de oprindelige forventninger, og denne – skal vi sige *uforsigtighed* – har bl.a. betydet, at sagen om en PNR-aftale mellem EU og Australien, der ret sent kom på dagsordenen, meget sent i går er blevet taget af dagsordenen. Det vil altså sige, at punkt 30 på dagsordenen for i dag er udgået

Derudover er en del af punkterne alene sat på rådsmødedagsordenen med henblik på en statusorientering, ligesom det også kan nævnes, at der er en del udkast til rådskonklusioner på dagsordenen, hvoraf nogle – i hvert fald set fra et dansk synspunkt – er af begrænset rækkevidde.

Jeg vil i det følgende koncentrere mig om de væsentligste af sagerne, men udvalget er som altid velkommen til at spørge til de sager, som jeg ikke selv nævner.

[Generelt om forbeholdet]

Det er efterhånden blevet en tradition, at jeg begynder min forelæggelse med at minde om, at Lissabon-Traktaten indebærer, at det politimæssige og strafferetlige samarbejde er omfattet af det danske retsforbehold. Som konsekvens heraf deltager Danmark

ikke længere i vedtagelsen af ny EU-lovgivning på RIA-området, og denne lovgivning er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark.

Som det fremgår af samlenotatet, er en række af sagerne på dagsordenen omfattet af retsforbeholdet. Det gælder dagsordenens punkt 1 og 2, som jeg vender tilbage til.

Dagsordenens punkt 8 om forslag til en arveforordning og det nye dagsordenspunkt 30 om en PNR-aftale mellem EU og Australien er også omfattet af retsforbeholdet.

Som jeg også tidligere har givet udtryk for, vil vi i Justitsministeriet – når vi kender det endelige resultat af forhandlingerne angående de forbeholdsramte forslag, og hvis det danske retsforbehold fortsat eksisterer til den tid – meget nøje vurdere, om der vil være behov for helt eller delvist at gennemføre retsakterne i dansk ret.

Nogle af forslagene vil Danmark dog ikke have mulighed for at gennemføre ensidigt, fordi der er tale om gensidig anerkendelse eller andre gensidige forpligtelser. For så vidt angår disse forslag vil vi i Justitsministeriet nøje overveje behovet for at blive tilknyttet forslagene ved indgåelse af en parallelaftale – eller en anden form for samarbejdsaftale – mellem Danmark og EU. Det gælder dagsordenens punkt 1 om et direktivforslag om en europæisk efterforskningskendelse.

Som jeg efterhånden mange gange har understreget over for udvalget, viser de hidtidige erfaringer med parallelaftaler dog, at Danmark ikke på forhånd kan forvente, at en anmodning om en parallelaftale vil blive imødekommet, at EU anser parallelaftaler for at have ekstraordinær og midlertidig karakter, og at indgåelsen af sådanne aftaler er en meget langstrakt proces.

[En europæisk efterforskningskendelse i straffesager]

Som jeg allerede har nævnt, handler dagsordenens **første punkt** om et direktivforslag om den europæiske efterforskningskendelse. Sagen er tidligere nævnt for udvalget, senest forud for rådsmødet i april i år.

Formålet med forslaget er at indføre et samlet system for medlemsstaternes anmodninger om retshjælp til indsamling og fremskaffelse af bevismateriale, der befinder sig i en anden medlemsstat.

Forslaget bygger på princippet om gensidig anerkendelse, der kendes fra bl.a. den europæiske arrestordre, og indebærer, at medlemsstaterne som udgangspunkt er forpligtede til at anerkende og fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse, medmindre der foreligger en afslagsgrund.

Direktivforslaget omfatter retshjælp til langt de fleste typer af efterforskningskridt som f.eks. afhøring, edition, ransagning og beslaglæggelse.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet vil orientere om de drøftelser, der finder sted på arbejdsgruppeniveau, og at der efterfølgende vil være en drøftelse af udvalgte artikler.

Det drejer sig navnlig om *anvendelsesområdet* for den europæiske efterforskningskendelse, *afslagsgrunde* og den praktiske *gennemførelse* af kendelser, herunder fordeling af omkostninger.

[Angreb på informationssystemer]

Dagsordenens **punkt 2** handler om et forslag til direktiv om angreb på informationssystemer. Også denne sag har udvalget hørt om tidligere, senest forud for rådsmødet i april i år.

Forslaget lægger op til at kriminalisere forskellige former for IT-kriminalitet og fastsætter bl.a. minimumsregler for straffene. Forslaget har herudover til formål at for-

bedre samarbejdet mellem de kompetente myndigheder i medlemsstaterne med hen-
syn til angreb på informationssystemer.

Det forventes, at forslaget vil blive forelagt på rådsmødet i næste uge med henblik på
at opnå såkaldt generel indstilling, således at der herefter kan indledes forhandlinger
med Europa-Parlamentet.

[Køreplan om ofres rettigheder og offerpakken]

Dagsordenens **punkt 3** handler om et forslag til en køreplan vedrørende ofres rettig-
heder i straffesager og om Kommissionens offerpakke.

Det forventes, at det ungarske formandskab på rådsmødet i juni fremlægger et forslag
til resolution om en køreplan for styrkelse af ofres rettigheder med henblik på vedtag-
else. Samtidig vil Kommissionen præsentere sin såkaldte offerpakke, der netop er
blevet offentliggjort.

Vi er fra regeringens side generelt meget optaget af at sikre ofres rettigheder, og jeg
ser derfor navnlig frem til at få en mundtlig præsentation af Kommissionens offer-
pakke.

[Indsatsområder for EU's indsats mod organiseret kriminalitet]

Punkt 5 på dagsordenen handler om et udkast til rådskonklusioner om prioriterede
indsatsområder for EU's indsats mod organiseret kriminalitet i 2011-2013.

De prioriterede indsatsområder udvælges som led i gennemførelsen af EU's såkaldte
politik-cyklus – policy cycle på engelsk – for organiseret og alvorlig international
kriminalitet. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet fremlægger udkast til
rådskonklusioner om de fremtidige indsatsområder, der bl.a. omfatter IT-kriminalitet,
narkotikakriminalitet, menneskesmugling og omrejsende kriminelle grupper. Der

lægges op til, at det er Den Stående Komité for det Operationelle Samarbejde om den Indre Sikkerhed – COSI – som skal stå for dette arbejde.

[En autoritativ elektronisk version af Den Europæiske Unions Tidende]

Dagsordenens **punkt 7** handler om et forslag til forordning om elektronisk offentliggørelse af Den Europæiske Unions Tidende. Udvalget har tidligere hørt om dette forslag, senest forud for rådsmødet i april i år.

På nuværende tidspunkt er papirversionen af EU-Tidende den eneste gyldige og juridisk bindende version.

Forslaget indebærer, at den elektroniske version af EU-Tidende med virkning fra 1. januar 2012 som det klare udgangspunkt vil være den eneste gyldige og juridisk bindende version. Den elektroniske udgave vil være frit tilgængelig på internettet, og som jeg også nævnte sidst, er forslaget et vigtigt skridt til gavn for bl.a. borgere og virksomheder i EU.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet vil orientere om status for drøftelserne af forslaget.

[Arveforordningen]

Punkt 8 på dagsordenen handler om et forslag til forordning om behandling af arvesager med et grænseoverskridende element. Forslaget er som nævnt omfattet af retsforbeholdet.

Helt overordnet indeholder forslaget regler om, hvilken medlemsstats domstole der skal behandle arvesager, og hvilken medlemsstats lovgivning der skal finde anvendelse. Herudover indeholder forslaget regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørel-

ser i andre medlemsstater end der, hvor afgørelsen er truffet, og regler om indførelse af et europæisk arvebevis.

Fælles EU-regler på dette område må overordnet set forventes at ville gøre behandlingen af arvesager med et grænseoverskridende element mindre kompleks.

Det forventes, at der på rådsmødet vil være en drøftelse af forslaget, og at der muligvis vil kunne opnås politisk enighed om udvalgte emner.

[EU's gennemførelse af FN's våbenprotokol]

I. Punkt 9 på dagsordenen, som i næste uge vil forelægge Europaudvalget til forhandlingsoplæg, drejer sig om et forordningsforslag vedrørende udførsel af skydevåben til lande uden for EU. Forslaget blev fremsat af Kommissionen den 31. maj sidste år og er efterfølgende blevet behandlet på arbejdsgruppeniveau.

Forslaget er endnu ikke på dagsordenen for et rådsmøde, men da formandskabet stiler efter at indgå en førstelæsningsaftale med Europa-Parlamentet, forventer vi, at sagen vil blive behandlet på et snarligt møde i Coreper med henblik på, at formandskabet kan få det fornødne mandat til at indgå en aftale med parlamentet.

Det skal understreges, at forslaget ikke er omfattet af det danske retsforbehold, da forslaget vedrører EU's fælles handelspolitik.

II. Udvalget har modtaget et samlenotat om forordningsforslaget, og som det fremgår heraf, er formålet med forslaget at fastsætte regler for en ordning med udførselstilladelser samt indførsels- og transitforanstaltninger for skydevåben med henblik på en delvis gennemførelse af artikel 10 i FN's våbenprotokol.

Kommissionen har undertegnet protokollen tilbage i 2002, og formålet med dette forslag er således på sigt at muliggøre en ratifikation af protokollen på Unionens vegne for så vidt angår de elementer, der hører under EU.

Forordningsforslaget gælder kun for skydevåben til civil brug og ikke for skydevåben, som specifikt er beregnet til militære formål. Forslaget gælder endvidere ikke fuldautomatiske skydevåben, og det gælder desuden kun for handel med eller overførsel af skydevåben til tredjelande og vedrører derfor ikke overførsel af skydevåben inden for EU.

Forordningsforslaget opstiller en række nærmere krav til udstedelsen af udførselstilladelser, herunder dokumentationskrav og regler om tidsmæssig gyldighed. Det foreliggende forslag indebærer endvidere en række pligter for medlemsstaterne til at udveksle informationer om udførsler af skydevåben.

III. Som det også fremgår af det oversendte samlenotat, har vi i Danmark allerede etableret en eksportkontrolordning, der medfører, at det som udgangspunkt er forbudt at udføre skydevåben uden tilladelse. Jeg vil for god ordens skyld fremhæve, at den danske ordning – i modsætning til forordningsforslaget – også omfatter fuldautomatiske skydevåben. En tilladelse til at udføre skydevåben kan efter ansøgning udstedes på en række nærmere betingelser.

For så vidt angår midlertidig udførsel af skydevåben til jagt eller konkurrenceskydning gælder der dog en forenklet procedure, der muliggør udførsel til andre EU-lande ved forevisning af et europæisk våbenpas, og til tredjelande på baggrund af en toldblanket, der afleveres til nærmeste toldekspedition ved ud- og indrejsen. Den nuværende danske eksportordning lever efter vores vurdering op til de krav som FN's våbenprotokol stiller.

IV. Forordningsforslaget har indtil videre alene været drøftet på en række møder på arbejdsgruppeniveau. På baggrund af drøftelserne er der udarbejdet en række kompromisforslag, der indeholder visse ændringer i forhold til Kommissionens oprindelige forslag. Det oversendte samlenotat er baseret på et kompromisforslag udarbejdet af formandskabet, men da sagen fortsat er under forhandling, kan der selvsagt komme ændringer i teksten.

Drøftelserne i arbejdsgruppen har navnlig været centreret om betingelserne for udstedelse af udførselstilladelser, herunder sagsbehandlingstid, tilladelsernes tidsmæssige gyldighed og ordningen med stiltiende transitsamtykke fra tredjelande, proceduren for midlertidige overførsler og udveksling af information blandt medlemsstaterne.

V. Fra regeringens side er man overordnet positiv over for forslaget, der vil indebære en delvis gennemførelse af FN's våbenprotokol i EU med det formål at styrke eksportkontrollen med skydevåben.

Den danske regering er navnlig positiv over for forslagets bestemmelser om, at der stilles et generelt krav om, at permanent udførsel af skydevåben, dele og ammunition vil kræve en tilladelse udstedt af de kompetente myndigheder på en række nærmere betingelser.

Det er i den forbindelse vigtigt for regeringen, at det sikres, at de nye regler for udførselstilladelser og indførsels- og transitforanstaltninger er klare og operationelle, at overholdelsen af reglerne kan kontrolleres, og at reglerne ikke indebærer en pligt til grundlæggende at slække på den danske sikkerhedspolitik på området.

VI. Jeg vil i det følgende koncentrere mig om visse udvalgte problemstillinger vedrørende forslaget, men udvalget er naturligvis velkommen til at stille spørgsmål om forhold, som jeg ikke selv nævner.

VII. Under forhandlingerne i EU har det bl.a. været drøftet, om Kommissionens forslag til en ordning med stiltiende samtykker fra transittredjelande i forbindelse med udstedelse af permanente udførselstilladelser vil være i overensstemmelse med FN's våbenprotokol, der foreskriver, at der bl.a. skal indhentes et skriftligt samtykke, inden der meddeles en udførselstilladelse.

På baggrund af de hidtidige drøftelser har formandskabet lagt op til at overlade det til medlemsstaterne selv, om man vil benytte en ordning med stiltiende samtykke fra

transittredjelande eller ej. En sådan model vil vi fra dansk side som led i et samlet kompromis kunne acceptere, idet vi naturligvis lægger afgørende vægt på, at forordningen ikke forpligter Danmark til en ordning, der strider mod FN-protokollen.

VIII. Som tidligere nævnt har vi i Danmark en ordning, hvorefter midlertidige udførsler af skydevåben til jagt og sportsskydning kan udføres efter en forenklet procedure.

Det har på arbejdsgruppeniveau været drøftet, hvordan protokollens mulighed for at fastsætte forenklede procedurer ved midlertidige overførsler kan gennemføres. Flere medlemslande har i den forbindelse givet udtryk for, at man udover en simpel procedure i forbindelse med jagt og sportsskydning tillige ønsker simple procedurer for udførsler af skydevåben i forbindelse med reparation, udstilling, demonstration osv., således som FN-protokollen også åbner mulighed for.

Med henblik på at opnå et kompromis har formandskabet foreslået, at jægere og sportsskytter midlertidigt skal kunne udføre skydevåben ved brug af det europæiske våbenpas eller et andet nationalt dokument, der er godkendt til dette formål. Samtidig lægger formandskabet op til anvendelse af simple procedurer for midlertidig overførsel i forbindelse med evaluering, udstilling, reparation og midlertidig opbevaring ved transit. Det er endnu lidt uklart, om der vil blive fastsat en pligt til at anvende simple procedurer i disse tilfælde, eller om det vil være valgfrit.

Fra dansk side foretrækker vi, at det overlades til hvert enkelt land at beslutte, om man ønsker at anvende en simpel procedure for midlertidige udførsler, der ikke vedrører jagt og sportsskydning, men vi vil dog også som led i et samlet kompromis kunne acceptere, at vi bliver forpligtede til at fastsætte simple procedurer for sådanne midlertidige udførsler.

Den danske regering lægger dog i den forbindelse afgørende vægt på, at danske myndigheder i de sager, der hører under Danmarks kompetence efter forordningsforslaget, også i forbindelse med anvendelse af en eventuel simpel procedure kan føre en kon-

trol, der gør det muligt at overholde internationale forpligtelser, herunder kontrollere, at der ikke udføres skydevåben i strid med en våbenembargo.

IX. Jeg vil nu adressere et andet emne, der drejer sig om forordningsforslagets informations- og konsultationsforpligtelser. Forslaget pålægger bl.a. medlemsstaterne at udveksle information om meddelte afslag og forud for meddelelse af en tilladelse at tage i betragtning, om der tidligere er blevet meddelt afslag i en lignende sag.

Det har været drøftet indgående på arbejdsgruppeniveau, hvordan en sådan forpligtelse vil kunne håndteres i praksis, når der i forslaget ikke er taget stilling til eventuelle sprogkrav eller eventuel it-understøttelse.

I dag sker der en vis udveksling af oplysninger medlemsstaterne imellem, og vi vil derfor også fra dansk side kunne acceptere en model, hvorefter vi i relevant omfang udveksler oplysninger med andre lande så vidt muligt gennem de kanaler, vi allerede har til rådighed i dag. Vi lægger ikke desto mindre stor vægt på, at vi kan få klarhed over forordningens økonomiske konsekvenser, og det er under alle omstændigheder afgørende for den danske regering, at forordningen ikke indebærer, at vi pålægges nye forpligtelser, der indebærer større finansielle konsekvenser.

[Bulgariens og Rumæniens fulde deltagelse i Schengen-samarbejdet]

Punkt 12 på dagsordenen drejer sig om Bulgariens og Rumæniens fulde deltagelse i Schengen-samarbejdet, som blev nævnt for udvalget forud for rådsmødet i februar i år.

Da Bulgarien og Rumænien tilbage i 2007 blev medlemmer af EU, blev de Schengen-regler, der hænger direkte sammen med afskaffelsen af personkontrollen ved de indre grænser, ikke sat i kraft i forhold til de to lande.

Det følger af den protokol, der er tilknyttet EU-tiltrædelsestraktaten for Bulgarien og Rumænien, at Rådet afgør, hvornår den indre grænsekontrol i forhold til de to lande kan ophæves.

Denne afgørelse kan først træffes, når det i overensstemmelse med de relevante procedurer er sikret, at de to lande fuldt ud lever op til det regelsæt, der gælder for Schengen-lande.

Afgørelsen om ophævelse af den indre grænsekontrol træffes med *enstemmighed* af Rådet efter høring af Europa-Parlamentet.

Med henblik på at vurdere, om Bulgarien og Rumænien lever op til det nævnte regelsæt, har man gennemført en evalueringsprocedure, og det er nu vurderingen, at begge lande nu formelt opfylder de *tekniske* krav i Schengen-regelsættet.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet vil orientere om sagens status, og der er på ingen måde lagt op til, at der på rådsmødet skal træffes en endelig beslutning i sagen.

Frankrig og Tyskland har – støttet af Finland – anført, at det er for tidligt at optage Bulgarien og Rumænien i Schengen-samarbejdet, og at optagelse bør udskydes, indtil Bulgarien og Rumænien har gjort yderligere fremskridt.

Det er på nuværende tidspunkt for tidligt at tage endelig stilling til, hvornår de to lande kan optages som fuldgyldige Schengen-medlemmer, men sagen vil på et senere tidspunkt på ny blive forelagt for udvalget til forhandlingsoplæg.

Tak.